

Warszawa, 5 czerwca 2015

Dr hab. Wojciech Michera
Uniwersytet Warszawski
Wydział Polonistyki
Instytut Kultury Polskiej

Opinia dotycząca rozprawy doktorskiej mgr. Łukasza Zaremby, zatytułowanej:
Obraz jako przedmiot sporu w kulturze polskiej po 1989 roku
w ujęciu studiów nad kulturą wizualną

Rozprawa mgr. Łukasza Zaremby, poświęcona polskiej kulturze wizualnej ostatniego ćwierćwiecza, jest wielowymiarowym przedsięwzięciem badawczym, proponującym intelektualne uspołnienie obszaru tematycznego, który współtworzą bardzo zróżnicowane źródła i dyskursy. Przede wszystkim cenne badawczo jest samo potraktowanie „sporów o obraz” (niekiedy, ale nie zawsze przyjmującej formę agresji) jako sytuacji „teoretycznej”, czyli nie tylko wymagającej wyjaśnienia i wskazania „przyczyn”, ale także pozwalającej na budowanie pogłębionych diagnoz kultury – kultury rozumianej jako wizualna – i tworzących ją praktyk.

Autor rozprawy wykazuje się badawczą rzetelnością (praca oparta jest na świetnej znajomości historycznych materiałów i źródeł) oraz zmysłem krytycznym (czy też metakrytycznym, dekonstrukcyjnym), pozwalającym uniknąć jałowych, publicystycznych sporów o ocenę pojawiających się w sferze publicznej zjawisk. Choć zatem punktem wyjścia są bardzo konkretne fakty i praktyki społeczne (artystyczne, polityczne, religijne, ekonomiczne), siłą pracy jest przede wszystkim znakomita kompetencja metodologiczna i umiejętne sfunkcjonalizowanie zasobów teoretycznych „kultury wizualnej” rozumianej jako dziedzina badawcza. Dlatego uważam, że badania Łukasza Zaremby nie tylko pomagają lepiej zrozumieć „historię kultury” (kultury polskiej), ale też stanowią istotny wkład w ogólną teorię „kultury wizualnej”, przyczyniając do rozwoju dyscypliny.

